

Smaga, Janusz

Komputerowe rozliczanie płac pracowników zatrudnionych w systemie godzinowym w przedsiębiorstwach budowlanych

Notatki Płockie 37/1-150, 37-39

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ETOS ARMII KRAJOWEJ

Odszedł w przeszłość najczarniejszy w dziejach świata okres hitleryzmu - biologicznego wyniszczenia narodu, unicestwienia wartości, które etyka, religia i prawo stawiały najwyżej; minął okres pogardy dla godności człowieka.

Pozostały jednak zobowiązania, które wymagają od współczesnych pokoleń przekazania wiedzy o tym, co działo się przed półwieczem, kto i jak z tym koszmarem dziejów walczył.

Z perspektywy odległego czasu trudno sobie wyobrazić i zrozumieć, że te najpotworniejsze lata szańczonej historii człowieka pozostawiły jednocześnie najwspanialsze przykłady działań ku zachowaniu największych wartości ludzkich, dla których poświęcano życie.

Z istniejących w kraju ugrupowań konspiracyjnych szczególnie miejsce zajmuje Armia Krajowa, powołana do życia przez legalny rząd Rzeczypospolitej, jako walcząca w kraju część wojska polskiego.

Ta największa armia podziemna świata, wielokrotnie przewyższająca w Polsce liczebnie wszystkie inne razem wzięte organizacje konspiracyjne, sprawiła, że Naród wiedział i czuł, że ma za sobą własne wojsko, które jest w stanie wystąpić w jego obronie. Ta armia działająca zawsze tylko w uczciwie rozumianym interesie Narodu, stworzyła w czasie wojny trwający po dziś dzień - etos.

Etos - to całokształt społecznie uwarunkowanych i przyswajanych w danej społeczności norm, regulujących zachowanie się członków tej społeczności.

Etos jak każde zjawisko społeczne ma określone przyczyny i konsekwencje. Okres popowstaniowy i lata Polski międzywojennej wychowywały młodzież w patriotyzmie jako naczelną zasadzie życia prawego Polaka; był to fundament życia polskiego okresu międzywojennego. Na nim wyrosły Dzieci Lwowa i Dzieci Płocka.

System podstawowych wartości społecznych nakazywał być nie tylko niezłomnym Polakiem, ale i bezwzględnie prawym, uczciwym i odpowiedzialnym człowiekiem. Ten system przejęty z układów historycznych przez Armię Krajową jest tym bardziej godny podziwu, że utwierdzony w najtrudniejszych czasach pogardy człowieka, stanowił o etosie Armii Krajowej, trwającym po dzień dzisiejszy. Do systemu wartości w etosie Armii Krajowej należało poczucie niezachwianej jedności i odpowiedzialności za drugiego człowieka, a w odniesieniu do Narodu - świadomości zaprzysiężonej służby na śmierć i życie. Etos Armii Krajowej wyrósł z etosu Narodu i zwrotnym oddziaływaniem nadal służył krzepieniu ducha narodowe-

go. W okupowanym kraju nikt nie obawiał się, że może być zdradzony przez innego Polaka, jak to nie rzadko zdarzało się w innych krajach. Konfidenci wroga zdarzali się u nas w niezwykle rzadkich wypadkach. Tu w umęczonym kraju, każdy mógł liczyć na pomocną dłoń. Tu ranni w akcjach żołnierze A.K. poszukiwani przez żandarmerię i gestapo, wiedzieli, że będą umieszczeni w szpitalu, a więźniowie liczyli na odbicie ich, co w niejednym przypadku udało się przeprowadzić.

Nigdy nie słyszano o odmowie wykonania rozkazu przez żołnierza A K choć tak często płacono za to życiem.

Tu, w Polsce w każdej godzinie okupacji ryzykował życiem nie tylko żołnierze wykonujący akcje zbrojne, lecz całe legiony łączniczek, drukarzy, działaczy służb wywiadowczych, kolporterów bibuły, fabrykantów broni, pirotechników, uczestników szkół wojskowych, tych wszystkich, których nazwiska zapadły w pomrokę mijających lat, ale których charyzmat tkwi i pozostanie w dziejach Narodu. Tego Narodu, w którym rodzice, nie mogący wskutek szalejącej łapanki doręczyć rozkazu, wysyłali w zastępstwie dzieci, matki, które dusiły łzy, ale nie mówiły "nie idź", ojcowie, którzy z młodocianymi synami bronili powstańczej barykady, dziewczęta z powstania, które pod gradem kul znosiły z ulicy rannych żołnierzy i wraz z nimi swe koleżanki sanitariuszki celnie trafione przez wroga. Te wszystkie znane z nazwisk lub pseudonimów postacie dały swój wielki wkład w budowany przez lata etos Armii Krajowej. Żołnierze A K wykonywali nie tylko zadania wojskowe, ale czego nie wolno pominąć, walczyli także o zachowanie wartości ogólnoludzkich, celowo niszczone przez okupanta. O zachowanie godności człowieka, o stosowanie zasad etycznych, o solidarność między obywatelami Kraju. Ten stosunek do trwałych celów jednostki i zbiorowości wytworzył w AK taką spójnię, którą bez wahania nazwać można braterstwem. Dzięki takiemu etosowi każdy ciemiężony przez okupanta człowiek wiedział, że w godzinie najtrudniejszej próby są ludzie, którzy będą starali się przyjść mu z pomocą. To był właśnie jeden z przejawów tego sprzężenia zwrotnego, w którym etos A K udzielony przez Naród wracał z powrotem do Narodu jako zbawcza siła krzepiąca.

Pokolenia, które działalnością swą stworzyły etos Armii Krajowej, odchodzą po wykonaniu swej służby. Powinnością pokolenia obecnego jest etos ten, dotyczący najwyższych ludzkich wartości - utrzymać i przekazać następnym pokoleniom.

KOMPUTEROWE WSPOMAGANIE SPORZĄDZANIA OFERT NA ROBOTY BUDOWLANO-MONTAŻOWE W EKSPORCIE BUDOWNICTWA

Wykorzystując kilkunastoletnie doświadczenie w przygotowywaniu ofert dla budownictwa eksportowego, opracowany został program komputerowego wspomaganie tych czynności, co w zdecydowany sposób pozwala skrócić czas przygotowania oferty. Ponadto w jednym programie zawarte zostały moduły wykonania wszystkich składników oferty a wyniki w postaci wydruków otrzymuje się w czytelny i przejrzysty sposób.

Program został tak skonstruowany, aby umożliwić przygotowanie oferty dla większości przypadków, z jakimi można się spotkać we współpracy z kontrahentami zagranicznymi. Wspomaganie komputerowe dotyczy zarówno tych składników oferty, które konieczne są dla klienta, jak również tych, które wykonawca robót powinien sporządzić dla siebie.

Program umożliwia przygotowanie i wydrukowanie następujących załączników wchodzących w skład oferty na roboty budowlane:

1. Kosztorys budowlany w kilku wersjach językowych;
 - z podaniem cen jednostkowych w postaci scalonej,
 - z podaniem cen jednostkowych w rozbiciu na R M S,
 - ślepy kosztorys,
 - z podaniem cen jednostkowych i pracochłonności.
2. Zestawienie nakładów środków produkcji;
 - robocizny w rozbiciu na zawody,
 - materiałów
 - sprzętu.
3. Zestawienie materiałów i ich ciężarów do kalkulacji transportu.
4. Etatyżacji, zatrudnienia i wynagrodzeń;
 - pracowników nadzoru,
 - pracowników służb pomocniczych i zaplecza,
 - pracowników produkcji.

5. Preliminarza kosztów;

- w układzie krajowym,
- w układzie dewizowym.

6. Charakterystyki transakcji.

7. Zestawienia podstawowych parametrów oferty.

W przypadku otrzymania "ślepego kosztorysu", zobligowani jesteśmy do wyceny robót w takim układzie, w jakim sporządzone jest zapytanie ofertowe, co niekoniecznie musi odpowiadać, a najczęściej nie odpowiada formie przyjętej przy sporządzaniu wyceny takich robót w kraju. Z tego też powodu, w programie zastosowano bazę zawierającą opisy poszczególnych robót i nakłady środków produkcji dla tych opisów w układzie hierarchicznym, co umożliwia dostosowanie się do różnych stopni dokładności opisów kosztorysowych. Stopni tych może być trzy, a w praktyce wygląda następująco:

04000 Zbrojenie,

04a00 Zbrojenie elementów budynków i budowli,

04a10 Stal o podwyższonej jakości,

04a11 Średnica prętów do 6 mm.

Każda kolejna linia opisu jest rozwinięciem poprzedniej, a logiczną całość stanowi tylko z opisem znajdującym się powyżej. Tak skonstruowana baza asortymentów robót, daje duże prawdopodobieństwo dobrania właściwego kodu znajdującego się w bazie do opisu robót z kosztorysu ofertowego a jednocześnie jest bardzo oszczędna.

W przypadku sporządzania kosztorysu możliwe jest:

- automatyczne przeniesienie opisów kosztorysowych znajdujących się w bazie w jednym z czterech języków: polskim, angielskim, niemieckim lub francuskim,

- wprowadzenie własnych opisów, lub dokładnej wersji opisu kosztorysu otrzymanego od klienta,

- wprowadzenie tłumaczenia kosztorysu na inny język tak, że może być on drukowany w wersji oryginalnej i tłumaczonej, a w przypadku korzystania z

opisów z bazy, tłumaczenie następuje automatycznie,

- wykorzystanie przy sporządzaniu kosztorysu bazy nakładów, z możliwością dowolnej jej modyfikacji,

- sporządzaniu kosztorysu w oparciu o własne, nie występujące w bazie składniki nakładów robocizny, materiałów czy sprzętu.

Ponadto, samo przeliczanie kosztorysu, możliwe jest w kilkunastu wersjach, a między innymi:

- kalkulację sprzętu w oparciu o stawki godzinowe,

- kalkulację sprzętu w oparciu o harmonogramową pracę,

- kalkulację kosztów zakupu proporcjonalnie do wartości materiałów,

- kalkulację kosztów zakupu proporcjonalnie do ciężaru materiałów,

- kalkulację kosztów zakupu wg zróżnicowanych stawek transportu,

- kalkulację robocizny jednakową lub różną stawką dla poszczególnych zawodów,

- stosowanie systemu "dopłat" do cen jednostkowych, co ma zastosowanie w przypadku gdy ceny jednostkowe koryguje się poprzez negocjacje i nie mają wtedy bezpośredniego odniesienia do nakładów rzeczowych,

- doliczanie różnych narzutów do wszystkich składników ceny.

Sporządzony kosztorys, poddawany może być różnorodnym modyfikacjom:

- zmiany ilości robót w poszczególnych pozycjach,

- zmiany opisów kosztorysowych,

- dopisywanie i skreślanie wybranych pozycji,

- wstawianie w określonym miejscu dodatkowej pozycji,

- zmianie kolejności opisów w kosztorysie.

Możliwe jest również, poddawanie kosztorysu wszelkim modyfikacjom na innym komputerze, co istotne jest szczególnie przy dokonywaniu zmian podczas negocjacji u klienta.

Jeżeli przy sporządzaniu kosztorysu, czy jego modyfikacji nie jest wykorzystywana baza danych stanowiąca część programu, to praktycznie możliwe jest przeliczenie kosztorysu na komputerze kompatybilnym z IBM, mając jedną dyskietkę z samym programem.

Baza danych zawiera opisy asortymentów robót, nazwy środków produkcji oraz nakłady robocizny, materiałów i sprzętu opracowana została w oparciu o publikacje angielskie, niemieckie, polskie KNR oraz własne doświadczenia z wieloletniej praktyki. Baza ta może być rozbudowywana, uzupełniana, czy też całkowicie oparta na innych założeniach odpowiadających potrzebom użytkownika systemu. Wszystkie niezbędne informacje z kosztorysu ofertowego automatycznie wykorzystywane są przy sporządzaniu innych składników oferty, które wymieniono na wstępie.

Podstawowa zaleta systemu to jego elastyczność w dostosowaniu do spotykanych form sporządzania kosztorysu ofertowego w różnych krajach oraz prostota obsługi, oczywiście dla osób, którym znane są zasady ofertowania robót budowlanych.

KOMPUTEROWE ROZLICZANIE PŁAC PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH W SYSTEMIE GODZINOWYM W PRZEDSIĘBIORSTWACH BUDOWLANYCH

Znane do tej pory programy płacowo-kadrowe przy rozliczaniu pracowników zatrudnionych w systemie godzinowym polegają na wprowadzeniu wyliczonych uprzednio płac podstawowych do komputera, gdzie następuje dalsze ich przeliczenie zgodnie z przyjętymi zasadami oraz wydrukowanie list płac. Wychodząc z założenia, że dane o wynagrodzeniach powinny być wprowadzane do komputera tam gdzie one powstają, a więc bezpośrednio w jednostce organizacyjnej (budowa, wydział), opracowano system, który jest unikalnym rozwiązaniem w skali kra-

ju w sposobie podejścia do tego zagadnienia, jego prostoty i efektywności. Wszelkie operacje wykonywane są szybko i sprawnie a ponadto istnieje możliwość sprawdzenia poprawności tych wyliczeń i automatycznego przeniesienia wszystkich informacji do standartowego programu płacowo-kadrowego.

Przewidziano możliwość rozliczania pracowników we wszystkich wariantach spotykanych w przedsiębiorstwach budowlanych a więc:

- rozliczenie dniówkowe,

- rozliczenie w dniówce zadaniowej,